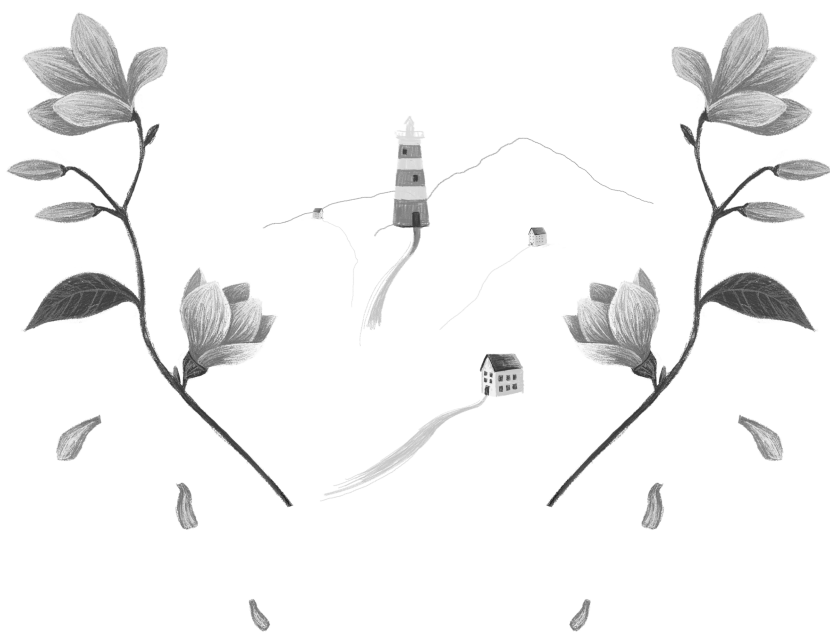

Люсі Мод МОНТГОМЕРІ

Енн з Острова

Харків
«ФОЛІО»
2020

I

Тінь змін

«Жнива минули, скінчилось літо», — процитувала Енн Ширлі, замріяно вдивляючись в обібрані поля. Вони з Діаною Баррі збирали яблука з саду Зелених Дахів, але тепер відпочивали від праці в сонячному закутку, де крила вітру несли на собі пух з будяків; вітру, який ще був по літньому солодким з ароматом папороті з Лісу Привидів.

Але все в пейзажі навколо вже нагадувало про осінь. Вдалині глухо ревіло море, поля стояли сухі й голі, розрізані навскіс золотою смугою, долина струмка внизу Зелених Дахів була ефірно-пурпурова від айстр, а Озеро Блискучих Вод було синім-синім-синім; не по-весняному мінливо синім, не по-літньому блідо-блакитним, а чисто, ясно синім, ніби у води минули всі настрої й емоційні перепади, і тепер навіть сні не тривожили її спокій.

— Гарне було літо, — сказала Діана, з усмішкою крутячи перснем на лівій руці. — А весілля пані Лаванди ніби його увінчало. Думаю, пан та пані Ірвінг зараз на узбережжі Тихого океану.

— А мені здається, що вони вже так давно поїхали, що до цього часу могли здійснити подорож навколо світу, — зітхнула Енн.

— Аж не віриться, що лише тиждень минув, відколи вони одружилися. Все змінилося. Пані Лаванда і пан та пані Аллан

поїхали — який же самотній вигляд має їхній дім зі закритими віконницями! Вчора ввечері я проходила повз, і в мене виникло відчуття, ніби всі в ньому померли.

— Ніколи в нас не буде такого чудового священика, як пан Аллан, — сказала Діана з понурою упевненістю. — Думаю, цієї зими будемо мати різних заступників, а половину неділь не буде проповідей. І ще й ви з Гілбертом поїдете — тут буде жахливо нудно.

— Фред буде тут, — хитро натякнула Енн.

— Коли сюди перебирається пані Лінд? — спитала Діана, ніби не почула слів Енн.

— Завтра. Я рада, що вона приїжджає — але це ще одна зміна. Ми з Маріллою вчора прибрали кімнату для гостей. Знаєш, як мені не хотілося цього робити? Звичайно, це не нерозумно — але все одно відчуття було таке, ніби ми скоюємо святотатство. Для мене ця кімната завжди була як святилище. У дитинстві вона мені здавалася найпрекраснішим помешканням на світі. Пам'ятаєш, як сильно я хотіла спати на ліжку в кімнаті для гостей — але не в «Зелених дахах», ні-ні-ні! Було б жахливо — я б там не змогла зімкнути очей! Я ніколи не ХОДИЛА по тій кімнаті, коли Марілла мене по щось посилала — я йшла навшпиньки й затамувавши подих, ніби в церкві, і відчувала полегшення, коли звідти виходила. Там висіли портрети Джорджа Вайтфілда та герцога Веллінгтонського, по обидва боки від дзеркала, і вони так суворо на мене дивилися весь час, коли я була там, особливо коли відважувалася зазирнути в дзеркало, яке було єдиним в домі, що не викривляло мого обличчя. Мені завжди було цікаво, як Марілла взагалі сміла там прибирати. А тепер там не просто чисто — кімната гола. Джорджа Вайтфілда та герцога Веллінгтонського переселили в коридор на другому поверсі. «Так проходить мирська слава», — підсумувала Енн, засміявшись сміхом

з дрібною смутку. Завжди неприємно оскверняти старі святилища, навіть коли ми їх переросли.

— Мені буде так самотньо, коли ти поїдеш, — всоте застогнала Діана. — Подумати тільки, ти їдеш вже наступного тижня!

— Але поки ми разом, — бадьоро сказала Енн. — Не можна дозволяти наступному тижню позбавляти нас радості цього тижня. Я сама не уявляю, як поїду звідси — ми з домом не розлий вода. Кому ще буде самотньо! Це я маю жалітися! ТИ тут залишаєшся зі всіма друзями — і з ФРЕДОМ! Я ж тим часом буда наодинці між незнайомцями, не знатиму ні душі!

— КРИМ Гілберта — А ЩЕ Чарлі Слоана, — сказала Діана, наслідуючи хитру інтонацію Енн.

— Чарлі Слоан, звісно, мені зразу полегшало, — саркастично погодилися Енн; після чого обоє безвідповідальних дівчат засміялися. Діана добре знала, що Енн думає про Чарлі Слоана; але попри всякі різні приватні розмови вона не знала, що Енн думає про Гілберта Блайта. Власне, Енн і сама не знала.

— Хлопці можуть жити на другому кінці Кінгспорта, наскільки я знаю, — продовжила Енн. — Я рада, що буду в Редмонді, і впевнена, що з часом мені там сподобається. Але я також знаю, що перші декілька тижнів мені точно не подобатиметься. І я навіть не зможу втішати себе тим, що на вихідних поїду додому, як це було в академії. А до Різдва ще тисяча років.

— Все міняється — чи буде мінятися, — сумно сказала Діана. — У мене відчуття, що нічого вже не буде, як раніше, Енн.

— Думаю, ми дійшли до місця, де наші шляхи розходяться, — вдумливо сказала Енн. — Ми мали сюди дійти. Як гадаєш, Діано, бути дорослими — справді так добре, як ми уявляли в дитинстві?

— Не знаю — щось добре в цьому точно є, — відповіла Діана, знову погладжуючи перстень з тією легкою усмішкою, яка завжди змушувала Енн почуватися зайвою й недосвідченою. — Але багато всього заплутує. Буває, я відчуваюся так, наче бути дорослою мене тільки лякає — і я б все віддала, щоб знову стати маленькою дівчинкою.

— Думаю, з часом ми всі звикнемо бути дорослими, — сказала Енн бадьоро. — Згодом вже буде не так багато несподіваного — хоча, зрештою, мені здається, саме несподіване робить наше життя цікавим. Нам вісімнадцять, Діано. За два роки нам виповниться двадцять. А там не встигнеш й оком кліпнути, як ти станеш поважною матроною середніх літ, а я буду милою старою дівою тіткою Енн, яка приїжджатиме в гості на канікули. У тебе завжди знайдеться для мене куточок, правда, люба Ді? Не кімната для гостей — старі діви не можуть і мріяти про кімнати для гостей, і я буду «скромна, як Урія Гіп, і задовольнитимуся маленькою затишною місциною десь над верандою чи при вітальні».

— Що за дурниці, Енн, — засміялася Діана. — Ти вийдеш за когось чудового, вродливого й багатого — і жодна кімната для гостей в Ейвонлі не буде й наполовину такою розкішною, як тобі треба, а ти задиратимеш носа на всіх друзів молодості.

— Дуже шкода; ніс в мене гарний, але, боюся, задирання вгору його зіпсує, — сказала Енн, погладжуючи свій фігурний ніс. — У мене не так багато гарних рис, щоб я могла собі дозволити їх псувати; тому, навіть якщо я вийду за короля острова Людожерів, я тобі обіцяю, що не задиратиму носа, Діано.

Ще раз весело засміявшись, дівчата розійшлися, Діана пішла до Садового Схилу, а Енн — на пошту. Там на неї чекав лист, і коли на мосту через озеро Блискучих Вод її обігнав Гілберт Блайт, вона іскрилася від хвилювання.

— Прісцилла Грант теж їде в Редмонд, — вигукнула вона. — Хіба не чудово? Я на це сподівалася, але вона думала,

що її батько не погодиться. Але він погодився, і ми житимемо разом. Мені здається, що я вистою перед цілою армією — чи професорами Редмонда в одній фАлланзі — з такою подругою як Прісцилла поруч зі мною.

— Думаю, нам сподобається Кінгспорт, — сказав Гілберт. — Кажуть, це гарне мрії й надії, які захоплювали його душу. Але Енн висмикнула руку й швидко відвернулася. Чари сутінків для неї були зламани.

— Мені треба додому, — вигукнула вона, з перебільшеною байдужістю. — У Марілли сьогодні боліла голова, і я впевнена, що близнята вже щось натворили. Мені не слід було так довго бути не вдома.

Вона незв'язно базікала без упину, поки вони не дійшли до дороги, яка вела до Зелених Дахів. Бідний Гілберт не міг вставити й слова. Енн відчула полегшення, коли вони розпрощалися. Глибоко в душі вона почувалася незручно поряд з Гілбертом від тої короткої миті одкровення в саду Будинку Відлуння. Щось чуже втрутилося в стару добру шкільну дружбу — щось, що могло її затьмарити.

— Раніше мені ніколи не хотілося спекатися Гілберта, — подумала вона, трохи з жалем, трохи зі смутком, поки наближались до дому. — Нашу дружбу буде втрачено, якщо він продовжуватиме ці нісенітниці. Але я не допущу, щоб її було втрачено. Ох, чому хлопці не можуть бути більш розсудливими!

Енн, щоправда, мучив сумнів, чи дуже це «розсудливо» все ще відчувати тепло Гілбертової руки, так само сильно, як тої короткої миті, коли вона була на її руці; і ще менше розсудливим було те, що це відчуття аж ніяк не було неприємним — зовсім не таке, як те, що вона відчула, коли сиділа на танцях з Чарлі Слоаном три ночі перед тим. Але всі проблеми, пов'язані з нестяминими залицяльниками, вивітрилися

в неї з голови, коли вона увійшла в домашню атмосферу кухні Зелених Дахів, де на канапі гірко плакав восьмилітній хлопчик.

— Що сталося, Деві? — спитала Енн, беручи його на руки. — Де Марілла з Дорою?

— Марілла вкладає Дору спати, — схлипнув Деві, — а я плачу, бо Дора впала зі сходів до пивниці, полетіла шкереберть, і здерла шкіру з носа, і...

— О, ну не плач, любий. Звичайно, тобі шкода її, але сльозами їй ніяк не допоможеш. Завтра з нею все буде добре. Сльози ще нікому не допомогли, Деві, хлопчику, і...

— Я плачу не тому що Дора впала, — сказав Деві, з гіркою обірвавши повчання Енн, яка мала тільки найкращі наміри. — Я плачу, бо мене там не було, і я не бачив, як вона впала. Я завжди пропускаю всі веселощі.

— Ох, Деві! — Енн ледве стримала сміх. — Хіба весело б було дивитися, як падає і забивається бідна Дора?

— Ой, та не дуже вона й забилася, — непокірно сказав Деві. — Звісно, якби вона вбилася, тоді в би дійсно було шкода, Енн. Але Кітів не так легко вбити. Вони, думаю, як Блуети. Герб Блует впав зі сінника минулої середи, скотився по жолобу в стійло, де вони тримають страшного дикого коня, і впав просто йому під ноги. А він вибрався живий, всього лиш три кістки зламав! Пані Лінд каже, є люди, яких і сокирою не заб'єш. Пані Лінд приїжджає завтра, Енн?

— Так, Деві, і сподіваюся, ти будеш чемним і добрим до неї.

— Я буду чемним і добрим. Але чи буде вона мене вклада-ти звечора, Енн?

— Можливо. А що?

— Бо, — рішуче сказав Деві, — якщо так, перед нею я не відмовлятиму своїх молитов, як перед тобою, Енн.

ЗМІСТ

I	Тінь змін	5
II	Вінки осені	13
III	Вітання і прощання	21
IV	Квітнева Панна	28
V	Листи з дому	41
VI	У парку	49
VII	Знову вдома.	56
VIII	Перша пропозиція Енн.	64
IX	Небажаний коханець і бажаний друг	69
X	Садиба Петті	77
XI	Коло життя	85
XII	«Спокута Аверіл»	94
XIII	Дорога віроломних	102
XIV	Виклик.	112
XV	Мрія, яка перевернулася з ніг на голову.	120
XVI	Врегульовані стосунки	125
XVII	Лист від Деві	136
XVIII	Пані Джозефін пам'ятає дівчинку Енн	140
XIX	Інтерлюдія	146
XX	Гілберт говорить.	150

XXI	Старі троянди	156
XXII	Весна й Енн повертаються в Зелені Дахи	160
XXIII	Пол не може знайти Людей зі Скель	165
XXIV	З'являється Джонас	169
XXV	З'являється Чарівний Принц	174
XXVI	З'являється Крістін	181
XXVII	Обмін секретами	185
XXVIII	Червневе весілля	191
XXIX	Весілля Діани	196
XXX	Роман пані Скінер	200
XXXI	Енн пише Філіпі	204
XXXII	Чаювання з пані Дуглас	207
XXXIII	«Він все ходив і ходив»	213
XXXIV	Джон Дуглас нарешті заговорив	216
XXXV	Починається останній рік у Редмонді	222
XXXVI	Візит Гарднерів	229
XXXVII	Повноправні бакалаври	235
XXXVIII	Обмануті надії	241
XXXIX	Весілля	248
XL	Книга Одкровення	256
XLI	Любов випиває келих часу	261